

դիմեալ կամէին հասանիլ ի պաղտատ. և ի գալն իւրեանց ի ճանապարհի մեռեալ են ի ժանտաւ մահէն 160 ոգիք: Զայս լուեալ պաղտատայ փաշային՝ երկու աւուրբք հեռի ճանապարհաւ՝ արգեւեալ է զնոսա չգալ ի պաղտատ: Եւ այժմ ի կոտորածի կան նոքա. զայս լուայ յերկուց անձանց: (Հ. Միք. Զամլ. առ Մեղգոնեան, 1771 յուլիս 2. Պասրա):

յե.

Վասն մահտարածամի եղելոյ ի տիարպեթի... գրեցից քանի ինչ. իբր զի յաւուրս յայտոսիկ եկն թուղթ ի տիարպեթիբու ի հաւատարիմ անձանց և յազգականաց նոցա՝ որք աստ են... և գրեն՝ թէ 55000 ոգիք մեռեալ են: 4000 հայք. 2000՝ ասորիք, (որք և սիւրեանիք ասին). 120՝ քէլտանիք՝ թէ բուն քէլտանիք, և թէ դարձեալքն ի նեստորականաց (զի ի նոցանէ դարձեալքն քելտանիք կոչին աստ): 100 հրէայք. 50 յոյնք. իսկ ֆնացեալքն տաճիկք: Եւ այսոքիկ միայն ի քաղաքի, թող զգիւղորայս, որոց ոմանք անբնակք են եղեալ: (Հ. Միք. Զամլ. առ Մեղգոնեան, 1771 սեպտ. 12. ի Պասրա):

յզ.

Փետր. 8 (իմա ըստ հին տօմարին) այրեցաւ Ղալաթիա ժամս իբր 16. և այրեցաւ եկեղեցին լուսաւորչին հայոց. և երկու եկեղեցիք յունաց. յապրի՝. 20 եղև հրկէզ ի ստամպոլ ի հօճա փաշայն. և այրեցաւ ժամս իբր 16. և այրեցան բազում մեծամեծ ապարանք մեծամեծացն. և եալը քեօշկիւն ևս: Ի հոկ. 13 այրեցաւ ապարանն եէնիչէր աղասիին, զոր կոչեն՝ Աղա քափուսու: Թող զայլ մանր մունր հրկէզսն: Դրձլ. Յնվրի. 13 մեռաւ սուլթան պայազիտն, որ էր եղբայրն Սուլթան Մուստաֆային որ այժմ թագաւորէ: (Հ. Յակ. Զամլ. առ Հ. Մանուէլ [Էմիւրզէ], Ստամպոլ 1771 չոկտ. 22):

յե.

Հիւանդութիւնք ժամանակիս հիւմմայ, տամլայ, և եէնմէ ոչ սակաւք եղեն. և ի միւսումն աւուր ոմն ի բարեկամաց պատմեաց զերից երեւելի անձանց իւրոց բարեկամաց, զի ի միում եօթնեկի լուայ ասէ զմահ երեցուն սոցա առանց լսելոյ զլուր հիւանդութեան նոցա... նոյնպէս և Սարգիս վարդապետն հիւանդացաւ մերձ ի մահ, սակայն այժմ յուսամք թէ անցոյց զօրհասն...: Զարարողութիւնս թիւ պատարագին յօրինեաց աթանաս վարդապետն ընդ Հ. Զաքարիային և ընդ այլոց և թարգմանեալ լատիներէն, ստորագրութեամբ բազմաց պատրաստեաց առաքել ի Հոռվմ գի տպագրեսցի: Զսրբագրութիւն գրոցն աղօթից Գրիգորի Նարեկացւոյ ըստ այդր բաղդատեալ օրինակացն, և ըստ այլ ևս հին օրինակաց զորս տուեալ է գտանել և բաղդատել ի վանս մոկաց, անմիջապէս և միջնորդութեամբ Հ. Զաքարիային աղաչեաց ինձ յօրինել Մուրատօղլու Գասպար ամիրայն. և ես սակաւ առ սակաւ որչափ պարապ գտայ ի զբաղանաց կատարեցի զհայցուած նորա և մինչև ցայժմ ժամանեցի ի վաթսուներորդ զլուին: (Հ. Անանիա առ Մեղգոնեան, 1771 նոյեմբ. 9. [Կ. Պոլիս]):

յը.

Իմացայ գտալն էջմիածնայ զ18 հազար ռուփին, վասն զանգակատան, վասն դպրատան և վասն տպարանի: (Մեղգոնեան առ Հ. Մանուէլ որ ի Հնդիկս, 1771 նոյեմբ. 18. [Ս. Ղազար]):